

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

Nr. 295 Pres.

IOAN,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe în Transilvania și metropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Preasfințitorilor frați episcopi, venerabilelor consistențe eparchiale, onorabililor deputați congresuali, iubitului cler și popor din provincia Noastră metropolitană: aar și milă dela Dumnezeu, și salutarea Noastră cordială!

Având în vedere §§. 151 și 152 din statutul organic, convocăm și prin acestea dechiarăm de convocat congresul ordinariu național-bisericesc al provinciei Noștre metropolitane la biserica parochială din cetatea Sibiu, pe Dumineca, ce cade în 1/14 Octombrie a. c. la 9 ore înainte de amiază, în care zi după terminarea ritualelor bisericesci va urma numai decât deschiderea congresului și se vor începe lucrările congresuale conform regulamentului afacerilor interne.

Dat în reședința Noastră arhiepiscopescă-metropolitană în Sibiu, la 31 August (13 Septembrie) 1900.

Ioan Metianu m. p.

Numele comunelor.

De vécuri și-au avut comunele numirile lor, pe cari le-au primit dela locuitorii lor primitivi, întocmai precum își au numirea lor munții, delurile, riurile, văile, țerile, continentele, insulele.

Cu un cuvânt fiecare localitate și-a avut numele său dela locuitorii primitivi, și numirea s'a conservat în decursul vécurilor.

Așa s'a urmat în mod firesc și în țera noastră; și la noi au avut comu-

nele numele lor, și acela s'a păstrat în decursul vécurilor, și nime nu a aflat motiv de scandală în numirea nemțescă sau românescă, sau unghurescă a respectivei comune.

Numele acesta istoric a devenit proprietatea comunei, și posteritatea are datorința să păstreze acel nume așa după cum s'a strecurat prin secolii, și după cum e cunoscut el în acele ținuturi de popor.

Vorbind în limba germână despre orașul, în care de pildă locuim noi, vom zice Hermannstadt, fiind această numirea germână a acestui oraș; unghuresce îi vom zice Nagyszeben, și românesce Sibiu.

Așa ne-am pomenit de vécuri, așa a fost bine de vécuri, și de aci înainte încă așa va fi bine.

Suna strein în urechile noastre, când auziam spre pildă pe câte un român din regatul vecin vorbind despre orașul Hermannstadt, sau d'ora chiar Nagyszeben, și mai straniu ne venia lucrul, când cetiam în ziarele din România în loc de numirea românescă Sibiu numirea în alte limbi, întocmai cum strein ne-ar fi venit, când un ziariu german nu ar fi folosit numirea germână a orașului nostru.

Dela era dualismului încôce în statul nostru s'a pornit un puternic curent de magiarizare pe toate căile.

În calea acestui curent au stat și numele comunelor din patria noastră, numele riurilor, numele munților, numele de familie și așa mai departe.

Lumea a început a magiarisa pe toate terenele. Se magiarisăză cu forța numele de familie, și Jidani și din acest închipuit scut al curentului de magiarizare fac speculă, se magiarisăză numele comunelor, întrucât în calea ordinațiunei s'au luat măsuri, ca în acte oficiale să nu se folosescă alte numiri decât numai cele unghuresci, s'au magiarizat numirile riurilor, ale munților,

ale văilor, toate în scopul curentului cu magiarizarea.

Cu câtă necruțare s'au forțat unelirile cu magiarizarea am văzut mai ales în comitatul model de silnicii Solnoc-Doboca, pe când baronul Bánffy era în fruntea acelui comitat. Avem și acuma înaintea noastră catalogul numelor unghuresci, la a căror cetire omul serios isbucnesce în râs.

Scopul însă s'a ajuns, căci a în-trevenit legislativa țerei, și ceea ce s'a început pe calea ordinațiunilor, legislativa a continuat, dându-i putere obligătoare.

Cu o asemenea situațiune avem să ne tragem séma tocmai acuma, când se tractăză de numele comunelor din patria noastră.

Articulul de lege 4 din 1898 dispune, ca comunele să aibă numai un nume, spre a evita confusiunile, cari s'au întemplat ici-colea din pricină, că mai multe comune aveau acelaș nume.

Numele obligat și unic îl va da ministrul, va asculta însă și părerea reprezentanțelor comunale și posibil va ține cont de dorința lor.

Legea a provocat furtuni de indignațiune în țera noastră, spiritele însă s'au liniștit după sancționarea ei prin corônă, căci popôrele patriei noastre în iubirea de patrie, în respectarea legii merg așa de departe, încât își suprimă toate durerile lor individuale și naționale.

La liniștirea generală a contribuit și împregiurarea, că guvernul nu s'a grăbit cu executarea legii, și acesta a dat ansă celor naivi a crede, că legea acesta totuși nu se va executa.

În sinul ministeriului s'a lucrat însă în tăcere, și lucrările au ajuns așa de departe, încât ministrul azi mâne va publica numele unic și obligat al fiecărei comune, a fiecărei localități din patria noastră.

Înainte de a se săvârși acest mare botez, se vor întreba reprezentanțele comunale, să-și exprime și ele dorința

lor în ce privesce numele comunei, care dorința eventual pôte fi acceptată, pôte fi considerată de ministru.

Trebuie să vorbim deci și noi la cestiunea acesta, noi Români, cari am botezat mii de comune, de văi, de munți, de riuri, în patria noastră.

Muți de am fi, ca Zacharie din scriptură, muți de am fi ar trebui să scriem, ca vesela societate dela botez să scie, care este dorința noastră, dorința părintelui.

Precum Zacharie din sânta scriptură și-a exprimat dorința: „Ioan să fie numele lui”, așa să ne exprimăm și noi Români acum, când în sensul legii avem să spunem, care este dorința noastră.

Să exprimăm dorința, ca numirea comunei să fie cea seculară, românescă, care o au dat protopărinții nostri, și prin acesta ne-am făcut datorința noastră, și nu am profanat memoria părinților nostri.

Se va considera, nu se va considera dorința acesta, acesta să nu ne turbure acum.

Suntem întrebați acuma: ce suntem în comuna noastră? Să răspundem cu numele românesc al comunelor noastre.

Revistă Bisericescă.

Preotul ca cultivator al datinilor religioase în popor.

(Fine.)

Căci d'or' nu trăim afară de lume, ca să nu avem experiență în materia asta. Biserica noastră admite datinile, ca forme, după zisa străbună: forma dat esse rei. Biserici creștine sunt cari au lăpădat datinile, sau deși nu le-au lăpădat, au abandonat multe din ele, căci se pornise gonă formală de unii fii contra acelor. Ce e azi acolo? În privința religioasă credințioșii acestor biserici sunt cu mult mai reci ca noi. Ba până ce pe noi

FOIȚA

Din tainele vieții.

(Continuare.)

— Închipuiți-vă, domnișoarelor, că vre uneia mai sburdalnică din d-văstră i-ar trăsni în cap să fugă cu un biet dascăl ca mine, ori cu amicul Stark, de a vedea lumea lată și mare.

Cele două fete vinovate îmi aruncară o privire rugătoare, temându-se d'ora să le-și spună numele.

— Știți ce s'ar întâmpla?... — continuau eu. Ori poliția ar pune mâna pe nevinovatul dar imprudentul profesor și nu s'ar alege nici cenușă din ôsele lui prin temniță, ori, în cazul cel mai bun, ar trebui el și nenorocita fată să-și cerșescă, prin lumea mare, pînea de toate zilele și cine dă un gologan, măcar, la două ființe tinere și capabile de lucru?...

Am urmat tot ast-fel, făcînd un tablou oribil din situațiunea ce s'ar fi creat fata prin fugă și făcînd din bietul învățător un tabel monstruos, ca un al doilea Kean hotărît să salve pe o tînără fată cu sacrificiul sufletului său. Cit m'a costat aseme-

nea înjosire personală văzînd rumeneala feței d-rei R.!.... Nu știu ce văd de tristeță era în ochii ei negri și mari!... Aș fi dat mulți ani din viața mea să nu se fi întimplat așa ceva.

Se cam mirau fetele de raportul ce putea să existe între fii lui Ipsilant-Vodă și fetele din școlă, dar, finalmente, eu treceam hopul și avui mulțumirea, în halul de eșire al pensionatului, să mă întilnescă ca din întimplare, R... Ea îmi întinse mîna cu o mișcare convulsivă, eu nu putui să rezist de a i-o săruta. Dînsa dispăru din fața mea ca o nălucă, iar eu, cite-va minute, sgduit pînă în fundul sufletului, o urmăream cînd ea nu mai era de față. Plecaiu adînc emoționat, ne mai regretînd jertfirea persoanei mele.

Pînă astăzi a rămas în mintea mea aceea scenă din halul școlii.

— Va să zică aș putea eu spera să mă iubească și să fac din ea soția mea adorată?... Ce-mi trebuie ca să isbutesc?... Să ajung un om de valoare, un scriitor cunoscut, să termin niște studii superioare în regulă?...

Din aceea zi, destinul vieții mele era fixat: am îndoit puterile la studii, scriam ore întregi pagini de cari nu eram mulțumit și le dedeam pe foc. Pîndeam ori-ce ocaziune

de a asculta vorbirea bărbaților cari aveau deja un nume în țară și visul cel mai scump și dulce ce făceau era să pot merge în streinătate, unde să mi căștig un titlu academic, care să-mi dea în țară o pozițiune mai în vedere.

Cîte va zile după scena din antret, în ziua sfinților apostoli Petru și Pavel, eram des de diminătă la biserica la mitropolie.

Îmi închipuam că, după obicei, voi vedea acolo, fie și de departe, pe adorata în tăcere a inimii mele. De astă dată o așteptam în pragul ușii de intrare a bisericii. Pregătisem o scrisore cu gînd să i-o furizez în mîna cînd va trece. Îi ziceam în această scrisore să-mi spună dacă isbutind eu să-mi fac o situațiune prin studii, în streinătate, aș putea aspira la mîna ei.

Evident că dînsa, primind scrisorea, nu putea s'o citescă în biserică unde venea însoțită de familie. Cînd i-am lunecat în mîna scrisorea în pragul ușii, am avut o senzațiune de nedefinit. Ea nu se împotrivi de a primi micul bilefel, ceia ce mă bucură în fundul inimii.

Zilele cît așteptai răspunsul mi s'au părut secolii. De cîte ori am dat tîrcole în jurul casei sale părintești. Așteptam ore întregi, fără nici o speranță, răzimat de zidul de dîndos a palatului Moruzi, viitorea Universitate din Iași.

Nu mai în Dumineca viitoare, în pragul mitropoliei, unde mă instalai chiar de la deschiderea bisericii, aveam speranța să primesc răspunsul. În adevăr de abia intrase proștii în liturghie cînd, la scară se opri trăsura de casă a R... Vederea feciorului și vizitiului îngalonați mă umili, arătîndu-mi distanța de la dînsa la mine. Cît pe ce să fug din pragul ușii! Dar, „vicit amor!...” De la scară și pînă la pîrta de intrare a bisericii exista, ca și astăzi, un lung coridor. Foșnitul hainelor de mătase ale frumoșei fete se repercuta în pieptul meu. Eu priveam cu o tremurare convulsivă spre scară și spre mine se îndrepta privirea catifelată a ochilor ei, cari parecă-mi ziceau, să fiu atent. Ajunsă lîngă ușa de care eram pironit, ea păși pragul alături de ea maică-sa, însă în partea mea și, deși ușa era destul de spațioasă, dînsa atinse hainele sale de ale mele și cu o iscusință de necrezut la vîrsta ei, furișă, în mîna mea dreaptă, un imperceptibil bilefel ce primii împreună cu o repede stringere de degete.

Trecu înainte, nu fără a întorče căpșorul spre ușă. Eu eram în extaz. În loc de a înainta și eu în biserică descinsei în grădina din fața pridvorului. Aci, altă dată, admiram o specie de mozaic reprezentînd un vultur și paveaua în pietre colorate care

ne-a ferit bunul D-zeu de aberațiuni, ținând strâns la biserică, în sinul altor biserici s'au ivit cu drôla combatanții; neconfesionalii, ateistii, socialiști, dinamitarzii et tutti quanti.

Intrebarea e: Ce vom face, ca să nobilităm datinile religioase, dar să conservăm și sentimentul religios din care răsar?

Îndată ce rămâne adevăr nestrămutat, că datina e formă, sentimentul simbul, metoda la deslegarea cesiunii vine de sine dată.

Preotul, ca păstor sufletesc, va căuta să afle și să arete și poporului din fir în per simburile religioase ori moral ce-l conține datina ce o practică. Încât practica datinei nu ar corespunde întru toate cu ideea ce o reprezintă, va lumina poporul și 'l va îndemna a face cuvenită îndreptare, după cum o cere ideea religioasă și spiritul timpului de azi.

Cele mai multe datini cu pomeni își au originea, după mine, în mesele comune ce se arangeau la creștinii de pe vremea apostolilor. Pentru a pune în praxă cuvintele lui Christos, care le rostise tinerului ce-l întrebă ce are a face ca să fie deservit, căruia îi zisesse Christos: De vrei să fi deservit, mergi de vinde averea ta și o dă săracilor și vei avea comoră în ceruri (Mat.) — creștinii primitivi își vindeau averile, făceau ospete cu ele și chemau săracii. Ospetele de astăzi sunt agapele de demult, se înțelege în o ediție mai puțin ideală.

Spiritul timpului a preschimbat în timpul modern felul de a ajutama pe săracii la mese comune. Din mese tinde a forma instituțiuni permanente, cum sunt *asilele de copii, orfanotrophiile, spitalele* și alte de felul acesta, în cari permanent cei lipsiți, cei avisați la ajutor străin primesc îngrijirea trebuincioasă.

Zel adevărat apostolic va desvolta acel preot, care va îndemna poporul a schimba ospetele de acum sau apoi a destina cel puțin o parte a speselor aceluia pentru a se înființa cu timpul și la noi așezăminte umanitare, care aprôpe total ne lipsesc. În loc de a-și da obolul singuraticilor, cari nu odată îl întrebunțază rău, poporul ar face cu mult mai bine, când acela l'ar încredința bisericii, corporațiilor, cari au în vedere binele obștesc.

Și etă că pe această cale sentimentul s'ar conserva și datinile înțetul pe înțetul ar primi altă formă, ce întru toate corespunde spiritului timpului. Prin comunele bisericesti s'ar forma *fonduri*, cari acum aprôpe în total lipsesc.

Românul, cum am mai zis, e conservativ. Se înțelege, o muncă încordată s'ar recere, ca să se pôtă obținea schimbarea trebuincioasă în spiritul lui și timp îndelungat. Dar preotul n'ar trebui să dispereze pentru această. Picurul cât de mic și face ploaia. Îndemnurile preotului repețindu-se mereu, vor avea rezultatul dorit. Și dulcea e fructul ostenețelor! Bine va cădea preotului, când

scie că posteritatea va glorifica și va binecuvânta activitatea lui.

Să participe preotul și până la sperata schimbare, la solemnitățile poporului? să umble la pomeni ori să abandoneze datinile lui cu totul?..

La pomeni va participa numai pentru a exercia influență bună asupra credincioșilor. Spiritele credincioșilor acolo sunt mai bine dispuse spre jertfire. Exhortațiunile sale preotul acolo le va face mai cu succes; ambițiunea nobilă și emulațiunea în popor numai la ocaziuni de aceste se pôtă stîrni, când și preotul e mai liber în expunerile sale și stă ore-cum în raport social cu poporul.

Dacă apostolul Pavel a aflat de bine a urma axioma sa: „Făcutu-m'am tuturor toate” — ore preotului îi va sta rău acesta? ore nu concordază cu chemarea sa de luminător al poporului?

Preotul V. G.

Ceva despre psihologia poporului român.

În unul din numerii anteriori ai ziarului nostru am publicat un *chestionar* din partea câtorva reprezentanți marcanți ai literaturii române, referitor la psihologia poporului român. Răspunsurile — multe, foarte interesante — se publică în *Noua Revistă Română*, care a devenit ecoul tuturor ideilor mari pentru înălțarea nămului pe toate căile posibile. În numărul dela 1 August aflăm sub titlul de sus un articol-răspuns al părintelui protopop dela Murș-Oșorheiu *Nicolae Măneșcu* la chestionarul suscitât, pe care aflându-l instructiv din mai multe puncte de vedere, îl publicăm în cele ce urmază:

Perfect de acord cu D-văstră în privința mării însemnătăți a chestionarelor, vin și eu a-mi da răspunsul la chestionarul *privitor la psihologia poporului român*.

Cătră acest lucru nu mă îndemnă ore-care pretenție de erudițiune, care cu totul îmi lipsesc, ci mai virtos cunoștințele, ce după îndelungate observațiuni și experiențe 'mi-am câștigat asupra modului de gândire și de traiu a poporului nostru.

Tocmai din cauza acesta, prima D-văstră întrebare: *Care operă literară exprimă mai bine firea și aspirațiunile nămului românesc*, reclamând vaste cunoștințe de literatură, precum și un fond științific, apt de a face corecte distincții între diversele producțiuni literare, îmi cauzază o greutate mult mai mare de răspuns, decât cele următoare. Drept ie, răspunsul meu la această întrebare va fi foarte scurt, și problema din parte-mi va rămânea neresolvată...

În dorul, de a mă apropia de dansa, țin însă din capul locului să fac o grosă linie de demarcație între *firea* poporului român,

care pôtă fi mai bine exprimată *într'una*, și între *aspirațiunile* lui, cari pot fi iarăși mai bine exprimate *într'alta* dintre operele românești... Ba, eu sînt convins, că o operă literară care s'ar ocupa cu aspirațiile poporului nostru, d'abea va putea fi cu perfecțiune justă în aprecierea firei și a calităților lui.

De ce? Pentru că este și bine și util, ca cel-ce tratăză *despre aspirațiunile* unui popor, drept țintă ideală și scop final, însuși să fie un mare idealist, pe când cel ce vrea să apretieze firea lui, trebuie să fie un critic nemilos, ce stă pe obiectiva basă a realității. Idealistul nu purcede dela *referințele actuale*, ci biruind *circumstanțele date*, el așteptă o bună parte din succesele dorite de el, tocmai dela corigerea firei și a calităților prohibitive, ce au condiționat acea stare actuală a poporului, dela care aspiră a se ridica. Firea unui popor, ca tip general al naționalității sale se constituie în mod analitic din suma trăsurilor caracteristice ale singuraticilor indivizi, aparținători aceluia popor.

Nici vre-un studiu psihologic, dar nici vre-o altă operă literară, care ar exprima perfect de bine firea nămului român, eu nu cunosc iar asupra fracțiunilor de serieri în această materie, risipite prin diverse opere literare, nu cuget a mă pronunța.

Aspirațiuni însă, poporul român — conform istoriei sale — a avut eminamente numai una: *Desrobirea politică și închegarea națională, unirea tuturor forțelor sale într'un mănunchiu*.

Ca să fie mai explicit, iau întru ajutor unele evoluțiuni mai marcante din istoria noastră:

1. Românul transilvănen peste secolii a purtat în pieptu-i o singură aspirație, *desrobirea*. A și dat el uneori puternică, dar nu destul de intensivă expresie acestei aspirații. Așa în revoluția lui Horea, în adunarea și manifestul de la Blaj 3/15 Maiu 1848, și în maestatica ridicare a lui Iancu.

2. Tot asemenea a făcut munténul pe vremea lui Tudor Vladimirescu, năzuind a zdrobi pernicioasa domnie străină. — Și în fine:

3. Desrobirea bisericăscă — și prin ea desrobirea politică — națională — au căutat și protopărinții noștri, când la Alba-Iulia 1700 — s'au unit cu Roma, sau mai corect cu împăratul germ.-austr. Leopold I, ca să scape de asupririile clerului și feudalilor calvini, să frângă cătușele seculare; cătușele cari cu o consecvență și cruzime ne mai pomenită îl legau de glie și prin asocierea în contră-i a celor-lalte națiuni conlocuitoare, păreau a-l exclude pe vecie dela ori-ce progres.

Ei bine, acum vine istoricul și ne arată că toate aceste aspirații de desrobire n'au avut succes, fiind-că împrejurările erau vitrige, inamicii nămului românesc mulți și tari și vicleni, iar poporul român, după *firea și calitățile sale*, nu destul de destoinic, ca să pôtă repurta victorie asupra acestor obstacole.

Pe urmă istoricul caută scrupulos după cauzele acestei nedestoinicii și află că îi lipsesc poporului nostru o sumă mare de bune calități, lipsa cărora a făcut posibilă aserviirea lui, ori au deteriorat succesul și au zădărnicit isbânda, atunci când el s'a ridicat să scuture lanțul sclăviei.

Așa se întrebă istoricul:

1. Cum a fost cu puțință ca poporul român, cu totă originea-i maestatică, să ajungă încăleat și hegemonizat de toți veneticii?!

Răspuns: Pe urma de întâmplări nenorocose, de vicisitudini și calamități, ce nu s'au putut evita.

Răspuns foarte calm acesta și favoritor pentru noi, dar tocmai de acea pôtă *necorect* în fața unei obiective critici psihologice-istorice. Căci:

II. Acestui răspuns de mântuinață îi pôtă urma imediat întrebarea: Bine așa, dar atunci cum s'a făcut că acest popor a suferit atâția secolii dearândul rușinosul sclavagiu pe creștetul său, fără-ca, abstracție făcând dela debilele încercări mai sus pomenite, să se fi resboit mai adese și mai intensiv în *contra* opresorilor săi și *pentru* o sôrtă mai bună?!

Răspunsul obicinuit este și aci — cel puțin în aparență — suficient:

Rupt, — zicem — dela marea trupină a gîntii latine, aruncat departe în orient, părăsit aici și lăsat singur în mijlocul unor împrejurări nepriincioase, pradă invasiunilor barbare și multor întâmplări nenorocose, — Românul a sucombat și pe urmă hegemonizat a fost și stăpănit de toți, câți s'au abătut pe aici.

Lovit apoi mereu de toți acești venetici, Românul s'a retras dinaintea loviturilor — și ast-fel a devenit *blajin, blândoc și timid*...

Substituie acum aceste trei trăsături caracteristice cu un singur cuvânt, ele dau calificativul, — destul de genant pentru noi, dar veritabil, — de laș.

Lașitatea față cu străinii, lașitate provenită din suferințele-i milenare, este — după mine — trăsătura dominantă în firea Românilui de ieri și de azi și ne dă răspunsul la întrebarea Dv. a 2-a.

Să nu fie rău înțeles! Am accentuat lașitatea Românilui față cu străinul, adecă acea ce făcu pe Ardelénul să vadă în totă ciupearca venetică un „jupân superior”, iar pe Munténul să plece capul său cu „Ti-călos Măria Ta!” înaintea ori-cărui zdrăncuros grecotei; căci altcum Românul în sine nu este laș; în luptă cu elementele naturii de exemplu, el este chiar superb, iar în lupta de frate contra frate, de Român contra Român, este viteț, adese intransigent până la cruzime; dă orb cu măciuca și lovește cu cuțitul unde-ajunge...

Tot asemenea viteț și capabil de multe strapațuri este Românul pus sub comandă... Ajuns odată în șir și foc, Românul dă înainte, căci așa i s'a pronuncit...

ducea la palatul metropolitan. Unde mai vedeam eu acele lucruri, cari atît îmi plăceau altă dată.

La umbra unui tufiș deschid bilețelul, cu mină tremurătoare, și citesc trei vorbe: — „Lucrează, ajunge, te aștept!” Sôrtamea era fixată. Nu un *mane, tekel, fares*, îmi apărură pe zidurile mitropoliei, ci o promisiune de viitor fericit cum abia puteam spera. Pot zice că aceluia bilețel datoresc totă existența și totă lucrarea mea de 50 de ani.

Decepțiuni aveam să înținesc și nu tîrziu R... se va mărita înainte ca eu să mă fi întors de la studii; eu însu-mi mă voiu căsători înțiu la Paris, *par dépit*, dar nu rămîne mai puțin acel bilețel de la mitropolie punctul de plecare al vieții mele intelectuale. Binecuvintez și astăzi pe scriitoarea aceluia biliet care a rămas nedespărțit de mine în decursul vieții.

Reforme în învățămînt

Vai de școlarii cari avură sôrtă de a trece prin școli în epocile cu pretențiune de reforme școlare! Ei sunt *anima vili*, în care organizatorii școlilor își făceau experiența pedagogice, didactice. Azi impuneau o programă, mine alta; de abia erai, după o programă, să înveți în clasa în care te găsi ai, cutare parte a științelor naturale

ori a matematicelor și noul program le dădea în clasa anterioară, așa că nu te mai înțitneai cu ele în tot cursul umanițelor. Unii din noi nu învățaseră gramatica, alții fizica ori chimia... A trebuit să le învățăm în urmă în vedere cu bacalaureatul frances.

Iacă principalele reforme de programe ce *bîntuiră* școlile în timpul școlăriei mele.

a) Reforma inițială a lui G. Asaki. Această reformă e apărâtă de nemuritorul referendar al școlilor, prin lucrarea lui: „Expoziție de starea școlilor de la 1828—1842”, și în „*Chestia învățătorei*”.

b) În 1845-1847 reacțiunea ruso-boerăscă prezentăză o reformă a învățămîntului contrară limbei române, dar cu introducerea limbei rusești (profesor G. Constandake). Această *reformă* introduce programe zise reale în locul celor clasice.

c) Reforma Malgouverné, aduce încetarea limbei române de a fi limba de proponiment pentru umanițore. Victoria consulului rusesc și a boerimeii supusă!

d) Reînființarea Academiei adecă a liceului sub domnia lui Gr. Ghica. Programe noi.

e) Reforma neuitatului Panaite Casimir, cu proiectul din 1850, ce nu avu parte să-l

aplice, căci muri regretat de toți încă în același an 1850. Programe noi se aplică sub direcțiunea lui G. Seulescu.

f) Curînd însă Gr. Ghica chiamă în fruntea școlilor pe August Treboniu Laurian. Altă reorganizare — alți profesori, altă programă.

Iacă vr'o 6 programe de liceuri aplicate în paguba școlărilor, între cei 7—8 ani de învățămînt (1843—1850), numărînd și întreprurerea din cauza desființării Academiei Mihăilene în 1848—49.

Și pe lângă reformele mari mai sdruncinară programele și influențele — de sigur legitime dar nu mai puțin alterînd complexul instructiv al programelor, — influențele unor profesori, ca Ion Ghica, M. Kogălniceanu, Ion Ionescu și după 1851 intrarea în personalul didactic al liceului a d-lor N. Ionescu și Quinez. Aceștia dar veniau cu vederi noi franceze. Umblau pe la grădina publică și pe strade în frac și cu jobenuri. Se lua lumea după ei — uite, bonjuriștii!

Noi școlarii, îi iubiam și ne uitam cu rîvnă la dîșii.

Singurul din profesorii vechi cari ne rămăsese drag și după sosirea *bonjuriștilor*, era d. Gusti, care un moment fu și inspec-

tor general, în timpul luptelor contra lui Laurian.

Sub regimul Laurian nemulțămirea dascălilor nu era tot-d'auna legitimată pe severitatea și nepoliteța acestuia; mai erau su-părați și de pretențiunile inspectorilor care le impunea ore mai multe de lucru și posesiunea de cunoștințe ce nu le putea avea la bătrînețe.

Așa bietului părinte Ionescu Catihetul, fi cerea Laurian să citescă cu școlarii Biblia pe latinește.

— Auzi!.. par-că eu sunt papistaș ca dînsul, striga prin colțuri, pe ascuns, părintele catihet. Laurian venia însuși odată pe sêptămînă la clasa de religiuine ca să facă însuși cetirea Biblii... Lumea zicea că face zile rele părintelui Ionescu, ca să-i ia locul și să-l dea părintelui Nifon Balășescu.

În adevăr, acesta se cam învîrteja pe la Iași... Ba și tipări acolo un faimos abecedă în care ca exemplu de vorbă compusă, băgă vorba: *inorificabilitudinăționalitate*. Un ris universal stîrni asemene bazoconii de vorbe și pôtă acesta nu puțin contribui la nereușirea candidaturii lui la catedra părintelui Ionescu.

(Va urma.)

Dar din propria-i inițiativă, pentru propria-i scăpare și în contra opresorului cutezător, Românul arar combate; unul se codește; „nu-și face bucluc“ cum zice el; prea mult „dă pace“; prea bucuros „lasă pe Turc“, vorba ăluia, dacă: „Turcu l'ar lăsa pe el“...

Ei și acest: „Lasă-mă să te las“, este veritabila înțelegere a Românului.

„Crescut în lanț și fără de simțire,
Din jug s'a rupt românul — prea tîrziu“.

Zice un poet. Laș a devenit bietul român fără ambiție și egoist, iar inteligența, ce se ridică dintr'însul, nu poate arunca cu una cu două aceste calități moștenite.

Avor treabă încă, puține, în caracter, și vorbim să trecem generații, până când lucrurile se vor schimba în spre bine.

(Va urma.)

Din România

(Instrucția complotului bulgar.) Inconșolabila văduvă a profesorului Mihăileanu, avînd a fi confruntată cu mizerabilul asasin Dumitroff, s'a prezentat Marția trecută la dl judecător de instrucție Florescu, care a terminat instrucția celor două asasinatate politice.

Asasinul la vederea femeii cernite, remase înțelenit și nu putu articula nici o vorbă. După o șofortare își reveni în fire și spuse, că cunoștea pe această domnă; o vîzuse la fericitul ei soț. Incepînd să plîngă și-și ceru iertare dela dl. Florescu.

Cum se te iert, banditul, strigă dl Florescu. E alt-cineva aici, care se-ți ierte mișelăscă-ți faptă. Mergi și cere iertare!

Cu pașii împletecți se apropiă Dumitroff de d-na Mihăileanu, căzînd genunchii și cu ochii lăcrămați se rugă de iertare.

Scena aceasta a fost atât de emoționantă, că ochii tuturor asistenților au fost podidiți de lacrimi.

Procesul se va judeca în sesiunea Curții cu juri la 15 Septembrie.

Förte mulți gazetari streini au anunțat că vor veni să asisteze, ca reprezentanți ai ziarelor, la acest proces, cel mai mare ce a avut loc în țeră în genul acesta.

P. Lloyd ocupându-se într'un articol mai recent cu atacarea asasinatelor politice bulgăresci, spune că o *satisfacție completă*, cum se pretinde în București cu greu s'ar putea da, deoțrece o condamnare a lui Saraffoff ar aduce cu sine probabil o revoluție. Förte verosimil incidentul actual se va termina fără a provoca un conflict serios; cu cât se va rezolvi acest conflict în Sofia mai repede și mai loial, cu atât mai bine pentru Bulgaria, a cărei vază și încredere a suferit deja mult.

Revistă externă

Refugiarea lui Krüger.

Steaua republicilor sud-africane se plcă spre apus. Eroismul Burilor pentru apărarea patriei a fost frînt de puterile formidabile englezești. Puși în fața unor trupe de zeci de ori mai numeroase, generalul bur Botha a trebuit să evacueze cu ai sei ultima redută mai de valoare *Lydenburg* și să o lase dușmanului. Armata Burilor de vr'o 6000 de ómeni s'a împărțit în două părți: una spre nord în ascunzătorile munților, alta spre răsărit, pentru a ocroti refugiarea presidenților *Krüger* și *Steyn*, cari au desperat de reușita cauzei lor și trebuie să caute a scăpa cu fuga pentru a nu cădea în mînile Englezilor. Se anunță, că Krüger pe basa unui concediu de 6 luni a părăsit țera și a sosit în marea port *Lorenzo-Marquez* din sinul *Delagoa* (pe teritor portugalez), de unde va pleca în misiune diplomatică pentru a căștiga intervenția puterilor în favorul patriei sale.

NOUȚĂȚI

Retractarea unei calumnii. *Tribuna Poporului* publică în nrul mai nou următoarea Declarație:

„In numărul 94 al ziarului nostru sub titlul: „In lături speculații“ s'a publicat un articol trimis de altă, în care se acuză on-

rea P. C. Sale archimandritului *Augustin Hamsea*. Autorul articolului controlându-se, se simte dator a declara, că a scris acele rînduri ofensivînd fiind greșit, respective fals informat; convîngîndu-se deci, că acuză este neadevărată, regretă cele scrise și își cere scuze dela P. C. Sa; — iar noi, neîntrînd în atenția noastră să atacăm onora nimănu, cu intenția de a pune la atac pe P. C. Sa archimandritul, Aug. Hamsea, pentru a cărui onoare am avut și avem totă considerația, de asemeni ne exprimăm regretetele noastre pentru atacul lipsit de ori-ce basă“.

Frecvența cursurilor administrative Numărul ascultătorilor înscriși la cursurile administrative e de două ori așa mare (în total 800), decăt era contemplat la aducerea legii despre aceste cursuri; din această cauză ministerul de interne e dispus, ca pe viitor — dacă în genere va afla de necesară sporirea candidaților de notari — să mai înființeze pelângă cele 10 cursuri administrative de acum, încă 4, și anume probabil în *Orade, Seghedin, Timișóra* și *Sibiu*.

Archiepiscop admoniat pentru un toast politic. In zilele trecute s'a sêrbat la *Djakovár* jubileul de 50 de ani de păstorie a episcopului croat *Iuraj Strossmayer*, care totă viața a luptat pentru idea confederației *Slavilor de Sud* sub conducerea Croaților. Opera lui *Strossmayer* este universitatea croată din *Agram* și academia sciințelor, în jurul cărora se grupăză ca spre un centru natural aspirațiile tuturor Slavilor de Sud (din *Carintia, Istria, Croația, Dalmația* și *Bosnia*).

La banchetul dat cu ocaziunea serbărilor acestui jubileu a toastat și archiepiscopul *Stadler* din *Bosnia*, zicînd: am venit, ca să arătăm că suntem *croați și catolici*, pentru că unii vreau să ne deneghe una, alții alta din aceste două, dar noi ținem strîns la ambale. Totodată își exprimă dorința pentru cât mai curînda împreunare a Slavilor din *Bosnia* cu cei din *Croația*.

La ordin mai înalt, prin o scrisóre emanată din cancelaria de cabinet a Majestății Sale, archiepiscopul *Stadler* a fost admoniat, să se abțină pe viitor dela atingerea chestiilor politice, atît în declarații cît și în fapte.

Știința bulgărescă. Cetim în *Epoca* următoarea istorióră hazlie:

„Mai anii trecuți, *Agura*, fost revisor școlar într'unul din județele Moldovei — și apoi ministru de instrucție în Bulgaria, a vizitat pe d. *Hasdeu*.

Vorbînd de una de alta, excelența bulgărescă începe să spună d-lui *Hasdeu*, că el, savantul nostru, trebuie să fie *Bulgar*. Se înțelege, forțe surprins, d. *Hasdeu* a vrut să-l lămurească.

Agura a început să i demonstre filologiceste-bulgărește: *Hajdeu*, = *Hajge*, = *Hagiu*... etc.

Bătrînul savant îl ascultă pînă la capăt, apoi, surizînd îngăduitor, îi răspunde:

— „De domnule *Agura*, ce or fi fost strămoșii mei, să zic că nu prea știu, dar una știu bine: că am un cap și nu e bulgăresc“.

Nu știu ce mutră o fi făcut „savantul“ ministru bulgar, iar anecdota această, forțe adevărată, slujește ca o dovadă mai mult de înălțimea științei bulgărești și de mintoșia aceluia popor, la care cei ce au fost pe la noi revizori școlari, ajung acolo miniștri de instrucție“.

Statua Mântuitorului. Se anunță din *Ivrea*, că la 10 Sept. n. s'a făcut acolo sfîntirea unui mare monument al Mântuitorului din partea a 10 episcopi și pelângă afluența unui public imens. Monumentul se va așeza pe vîrfurile muntelui *Mombaronne*, înalt de 2374 metrii.

O măsură înțeleptă contra emigrărilor. Ziarele anunță un mijloc iscusit întrebunțat de prim-pretorul cercului *Hust* contra emigrărilor la America, cari mai ales în Ungaria superióră au cuprîns un teren forțe mare în populațiune. Dovedindu-se că tóte mijlocele de a împedea emigrările ch'ar și cu putere brachială s'au făcută nici un folos, el s'a apucat a arăta locuitorilor în mod ecilatant necazurile și primejdiiile, cărora se expun și de cari nu mai pot fi mîntuiți trecînd oceanul. Sosesc la numitul prim-pretore plangere numeroase epistole în cari emigrății se plîng, că s'au înșelat în așteptările și spe-

ranțele lor, că au fost despoiați de banii ce și-au luat cu ei, și acum se rógă a li-se trimitte mijloce spre a se putea reintörce în patrie. Aceste epistole descriu amăgirea emigrăților în colorile cele mai negre precum și desperarea lor, că și-au lăsat existența din patriă deși gree dar singură. Epistolele acestea plangere le-a tipîrit în mii de exemplare și pretrele împărțit între populațiunea cercului seu. Din ele se pare că ar vorbi emigratul personal cu cei remași acasă și i-ar îndemna a nu emigra. Notarii au primit ordinațiunea a nu mai da nimenui pasaport, pînă nu va declara la protocol cumcă are de aștințione conținutul acestor epistole de admoniēre.

Dela reuniunea sodalilor. La „fondul de acuire a unei case proprii cu o hală de vînzare“ a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ au contribuit cu câte 20 bani:

Ilariu Muciu Urechia, funcț. de stat, *Aloisia Muciu Urechia*, *Veturia*, *Cornelia*, *Silvia* și *Letiția*, *Mărióra Muciu Urechia* (*București*); *Zoița Muciu Urechia* (*Giurgiu*); *Sebastia M. Urechia* (*Craiova*) și *Ecaterina M. Urechia* (*Bêrlad*); locotentent *Romul Moga*, *Simion Moga*, *Zacharie Moga* june, *Ioan Moga* june (*Sebeșul-săseșc*); *Emil Moga*, invêțacel măcelar, *Irimie Răduț* notariu, *Maria Răduț* n. *Brătescu*, *Maricuța Răduț* jună, *Iustina Răduț* jună (*Racovița*) și *Ioan Răduț*, econom în *Avrig*.

Mulțumită publică. Inmanuindu-se și primind comitetul și sinodul parochial suma de 200 fl. v. a totă de inlata „Universitate săsescă“ ca ajutoru pe sama școlei noastre pe a. c., venim ca mandataru ai comitetului a aduce și pe această cale înaltei corporațiunii adănc simțita noastră mulțumită. Tot odată dăm expresiune căldurósei noastre mulțumite și Onoratului institut de cred. și ec. „Sebeșana“, din Sas-Sebeș, care și în acest an a binevoit, a ne sota și acorda în acest scopul sus numit suma de 20 fl. v. a. din profitul seu de pe an 1899.

Rêhău, August 1900.

Pentru comuna bisericească:

N. Cărpinișian, paroch. *Ioan N. Floca*, paroch.

Gerasim Cărpinișian notariu.

DI Iosif Gomboș, paroch în *Abrud-sat* ne trimite spre publicare următoarele: *Prea Onor. Die redactor!* In prețitul ziar *Telegraful român* Nr. 86 sub titlul „Un preot harnic“ a apărut o mică corespondință, în carea mi se atribuie și astfel de merite pe cari nu mi le-am căștigat.

Deci trebuie să constat următoarele:

1. Antecesorii mei în parochia *Abrud-sat*, atăt reposatul protopresbiter *Ioan Gall*, căt și actualul protopresbiter *Petru Popovici*, și a cunoscut chemarea ce o biserică, astfel, și n'au lăsat în urma lor, în biserică, astfel de icóne, cari contrare fiind ritului nostru, putem să le dau afară de acolo.

2. Reuniunea femeilor din *Abrud-sat* a fost înființată nu de mine ci de reposata în domnul *Ana Gall*, precum se vede și din raportul meu adresat Avutur Archidieceosan. Nu a avut însă această reuniune statute pînă acum. Eu am lucrat numai statutele și le-am subșternut spre aprobare și am dat acelei reuniuni un teren mai mare de activitate.

3. Materialul ce se află în curtea bisericeii a fost donat acestei biserice pe timpul când parochia ăra sub păstorie d-lui protopresbiter *Petru Popovici*. Acest material a fost destinat pentru case parochiale, ear eu am crezut că ar fi mai potrivit pentru o școlă corespunzătoare, de aceia l'am și adunat în grabă și l'am așezat, pînă după aprobarea planului de edificare, în curtea bisericeii.

Acăsta e starea lucrului, care mi-am ținut de datorință a V'o comunica, pentru a nu da ansă la alte rectificări.

Ucigași osindiți la mórte. Cetitorii își vor reaminti casul înfiorător dela *Sătmar*, în care *Papp Béla* voind să moștenescă singur averea părinților a pus pe păstorul *Zsoldics Mihály* se omóre pe fratele seu mai mic *Elemér*, student de gimnasiu. Curia a întărit sentința de mórte contra ambilor acușai precum și pedepsa de 8 ani temnița contra lui *Papp Zoltán* ca complice la făptuirea omorului. Sentința de mórte se va executa în-curînd, dacă condamnații nu vor fi grațiați de Majestatea Sa Monarchul.

Se caută editor, pentru o broșură intitulată „Scăetele“ ce conține 20 de schițe humoristice, bine alese și întocmite pentru ris, — și pentru o altă broșură intitulată: „Premiu pentru elevii din școlile populare“.

Broșura această constă din următorul material: „Florea Codreanului“: o istorióră morală instructivă, carea tractează despre un copil, care prin purtarea sa asemblară a făcut multă bucurie și cinstea părinților și neamului seu. După această urmează câteva sentințe proverbe și o poesie acomodată pentru școlari, — tóte în nex cu istorióra.

Urmează a doua istorióră, despre o copilă desmerdată, carea prin purtarea sa slabă a făcut multă suferință părinților. In legătură cu această câteva sentințe proverbe și o altă poesie bună de declamat pentru școlari.

Tóte în știl ușor de înțeles și anume întocmit pentru școlari.

Cei ce doresc a primi aceste scrieri în editură, se binevoiască a se adresa la subscrisul în Cetea, u. p. Tóvis. *I. Bota* inv. gr. or.

Prognosticuri pentru 1901. In fiecare an apare pe acest timp la *Londra* almanachul unui bêtărăn astrolog, pe care orice bun englez, care se respectă, se grăbește ca să-l cumpere pentru a afla ceea-ce Dumnezeu rezervă acestei lumi. Acest almanach este al lui „papa“ *Moore*. Anul trecut acest bêtărăn răg, asasinatul unui monarh și o fómete teribilă în *India*, preziceri, cari, din nenorocire, s'au realizat. Este lesne de înțeles grija cu care era așteptat almanachul pe 1901.

Eată ce prevestește „papa“ *Moore*, că are să se întempe în anul viitor:

In Ianuarie, o agitație formidabilă în *Francia*. Republica va avea de îndurat un asalt teribil. In *Febuarie* și *Martie* grave evenimente în *Extremul-Orient* și *India* vor amenința cu răscolă. In *Aprilie* puțină liniște.

In *Maiu*, *Irlanda* va urma pilda *Indiilor*, răscolându-se contra *Angliei*. In *Iunie* anarchiștii vor face să se vorbescă din nou de dênșii și tînêrul Rege al *Spaniei* va face bine păzindu-se de dușmanii sei politici. *Iuliu* va fi luna catastrofelor. Pe tot globul cataclisme, nenorociri. Aceia, cari ar dori să călătorescă, fac bine să rămână pe la casele lor.

In *August* va fi relativ liniște. In *Septembrie* fómete în *India*. In *Octombrie*, agitația *Dervișilor*. In *Novembre*, regatul *Olandei* va lua o atitudine diplomatică primejdiosă. Cancelariile europene vor avea trebuință de tótă dibăcia, de tot sângele rece pentru a evita un conflict. In *Decembrie*, insurecțiuni, revolte și greve vor izbucni pretutindenea. După cum se vede „papa“ *Moore* ne prezice un an bogat în evenimente tragice.

Pentru economii nostri.

— Mașină de sêménat. —

Vestim pe economii români din comunele de pe teritoriul comitatului nostru, unde pînă acum nu se folosește mașina de sêménat, că subsemnatul comitet central este aplicat a da în mod gratuit spre folosire mașina de sêménat.

Cei-ce doresc să folosescă această mașină să se adreseze subscrisului comitet cu posibilă grăbire.

Mașina se ia în primire în *Sibiu* și are să fie transportată la fața locului și îndêrēt pe cheltuiala proprietariului ce o cere și care are să garanteze pentru înapoiarea mașinei în timpul hotărît de comitet și în stare bună. In cerere se se arete și timpul, de când și pînă când voește să o folosescă.

Dacă în comuna unde se va duce mașina nu se află om priceput la cărmuirea mașinei, comitetul își rezervă a angaja de aici un om priceput și pe cheltuiala celui-ce o cere.

Ar fi de ieie înfrunțai din comunele interesate de ieie înțelegere în această afacere și cererile să se facă într'una pentru mai mulți proprietari.

Sibiu, 14 Septembrie, 1900.

Comitetul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Dem. Comșa, președinte. *Victor Iordășanu*, secretar.

Haină — mătase de mirésă fl. 10.50

și mai sus! — 14 metri! — trimisă franco și vămuită! Mustre cu întorcerea postei; tot astfel și din „Mătase-Henneberg“ neagră albă și colorată dela 45 cr. și până la fl. 14.65 pro metru [5]7-7

G. Henneberg, fabricant de mătase (lif. de curte ces. și reg.) Zürich.

Nr. 560/900

[179] 1-3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile profesionale gr. or. din mai jos însemnatele comune în protopresbiteratul Geógiului, se escrie concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Banpotoc, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit și lemnele necesare de foc.

2. Glod, cu salariu anual de 600 cor. și lemne de foc.

3. Fizeș, cu salariu anual de 600 cor. și doi stânjini de lemne.

4. Vermaga, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit și lemnele necesare de foc.

Concurenții la vre-unul din aceste posturi au să-și așternă cererile lor concursuale instruite conform normelor în vigóre la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Hondol, 29 August, 1900.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Geógiului.

Vasile Pipos

protopresb.

Ad Nr. 270/1900.

[170] 3-3

Concurs

Pe baza ordinului consistorial ddo 1 August 1900 Nr. 6473 B. pentru ocuparea parohiei de clasa a II-a Veneția-inferioară, protopresbiteratul Făgărașului, se escrie prin această concurs nou cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu această parohie dau suma de 1290 corone scriși una miă două sute nouăzeci corone statorite în ședința comitetului parochial ddo 13 August 1900.

Din unele venituri compete și cantorului și celorlalți servitori bisericesci a treia parte.

Concurenții se pot informa despre starea parohiei, respective a venitelor atât la oficiul protopresbiteral cât și la oficiul parochial.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așternă suplicile lor instruite conform legilor în vigóre suscrisului oficiu protopresbiteral în termenul susindicat.

Făgăraș, 18 August, 1900.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Făgărașului în conțelegere cu comitetul parochial.

Iuliu Dan

protopop.

Nr. 794/1900.

[175] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele:

1. Bârghiș și

2. Verd, din protopresbiteratul Agnitei, se escrie prin această concurs cu termin de 10 zile dela I-a publicare în „Telegraful Român“.

Salariul împreună cu aceste posturi este pentru

1. Bârghiș 600 cor. din repartitie dela popor, cuartir și lemne de foc.

2. Verd, 600 cor. parte din alo-diul comunal, parte din cassa bisericeii și o parte prin repartitie dela popor, cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor avea a conduce cântările liturgice

cu elevii de școlă în totă Dumineca și sârbătorea, a instrua în serile postului dinaintea nașterii lui Christos și în Duminecile și sârbătorile din Paști până în Rusalii pe adulți în catechisațiune, precum și a-și așternă petițiunile de concurs în termenul prescriș subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Nocrichiu (Ujegyház), în 22 August, 1900.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Nicolau Moldovan

adm. prot.

Nr. [177] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea a II-uă posturi învățătoresci la școlă română gr. ort. din comuna Paloș, protopresbiteratul Cohalmului, comitatul Târnăvei-mari, se deschide concurs cu termin de 15 zile.

Dotatiunea acestor posturi este de câte 600 cor. din repartitiune dela popor și din ajutoriu dela Prea Ven. Consistoriu Archidieceșan și se va plăti în trei rate decursive, bani de cuartir după trebuință și lemne de foc.

Aleșii numai după un an de probă vor ocupa posturile în mod definitiv.

Concurenții cântăreși vor fi preferiți, deorece prelângă instruciunea în școlă din obiectele prescrișe vor fi însărcinați și cu instruirea și conducerea cântărilor atât lumesci cât și — mai ales — bisericesci în biserică și a da ajutoriu la strană cantorului.

Reflectanții la aceste posturi au a-și înainta cererile lor, instruite conform normelor în vigóre în termenul deschis, la oficiul protopresbiteral con-cernent.

Paloș, din ședința comitetului parochial ca senat școlar ținută la 23 August 1900.

Patrichiu Pintea Toma Lascu
președ. comit. și paroch notor

Vidi!

Nicolau D. Mircea

prot.

Nr. 3748/1900.

[178] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de vice-notar devenit vacant în comuna Poiana, comitatul Sibiu, cercui Mercurea, se escrie prin această concurs cu următoarele emolumente:

1. Salar anual 600 cor.

2. Paușal de locuință și lemne 100 cor.

3. După darea, aruncul comitatens și comunal ridicat 1/2% ca remunerațiune.

Cererile concursuale instruite cu documentele de calificațiune, despre cunoștința limbilor și ocupațiunea lor de până acum, au de a se presenta suscrisului până în 26 Septembrie a. c. Mercurea, în 9 Septembrie 1900.

Pretorele cercual suprem:

Mangesius.

Anuarul I

al

„Reuniunii sodalilor români din Sibiu“

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Cuprinde unele date dela întemeierea ei până la 31 Decembre 1899.

Se află de vânzare cu prețul 1.20 cor. plus 20 bani porto la

Librăria Tipografiei archidieceșane.

Ocaziune rară!

240 bucăți pentru 3 Mărci.

1 orologiu elegant cu garanță de 3 ani dimpreună cu un lanț frumos, 1 sugaretă admirabilă cu chichibar, 1 ac minunat de cravată cu Simil-Brillant, 1 inel forte elegant cu imit. de pētră scumpă pentru domni sau dame, o garnitură forte pompoasă constând din nasturi pentru manchete, pentru guler și pept, 1 garnitură de recușite de scris pentru busunar constând din 3 obiecte, 1 păreche de ciorapi fini, 1 broșe de tot eleg. pentru dame de fasonul cel mai nou, 1 oglinduță drăgălașe cu cutie și cu un pieptănaș, 20 obiecte cu corespondențe de scris și alte preste 200 bucăți diverse, cari sunt folositoare și indispensabile în casă.

Ori ce înșelăciune eschisă, pentru că ce nu convine primesc înapoi îndată. La cumpărarea de 2 pachete dau un briceag cu 2 limbi gratis! — A se procura prin rambursă sau prin trimiterea banilor înainte prin prăvălia

Ernst Buchbinder

[153] 3-3 Krakau, Postfach.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Anunț.

Aduc la cunoștință, că mi-am mutat cancelaria advocațională în strada Măcelarilor Nr. 14, lângă oficiul postal.

Dr. Liviu Lemény

[169] 3-3 avocat.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

1/4 Flacon fl. 6. —, 1/2 Flacon fl. 3.50. delătură tôte umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vateme părului. Intărește nervii atacați și slăbiți, delătură și distruge tôte nodurile în muschi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra ariciturei umflărei copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturei picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

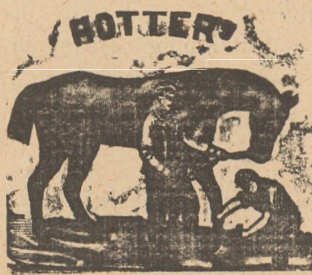
Praful nutritor alui Hotter, pentru cai și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus escelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a să folosi la tôte suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delăturarea crescăturilor de oase.

1/2 Cutie cu fl. 2. 1/3 Cutie cu fl. 1.20. delătură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4-6 săptămâni. (boală învechită).

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestate numeroșe nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primescă altele. Deposit în farmacii și Droguerii.

Deposit principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpesta VI Kiraly utca 12.

In Tipografia archidieceșană a apărut:

ACAFTISTUL

Preasânteii

Născătoare de Dumneșu

și

alte rugăciuni

urmate de Sinaxarin pentru tot anul și Pășchălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat . . . fl. —.85
jumătate pânză . . . „ 1.05
în piele roșie . . . „ 1.25
Ediția fină în piele neagră . . . 2.—
piele chagrin „ 2.60
în mătase „ 3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei archidieceșane,
Sibiu.

La Librăria Tipografiei archidieceșane se află

3 prapori gata

ca mustre: unul de mătase grea damast, mărimea 85/155 cm. și costă 128 cor., unul de camgarn fin, mărimea 120/175 cm, costă cor. 108, ér al III-lea din pânză de in cerinită forte trainic și frumos, mărimea 120/170 cm. cu 63 cor. Toți sunt fără prăjină; cu prăjină se adaugă la prețurile indicate încă câte 10 cor. Se primesc însă și comande pentru alte mărimi cu ori și ce fel de icône. Observăm, că praporii sunt fiecare din câte o singură bucată și icônele sunt pictate pe însași stola praporelui, praporii din mai multe bucăți costă cu mult mai puțin.

In Tipografia și Librăria archidieceșană, Sibiu, se află de vânzare

Sidoxia,

cestiunea dotațiunei archiereului ort. român din Transilvania,

de

Mateiu Voileanu.

Prețul 30 cr.

La Librăria Tipografiei Archidieceșane se află de vânzare:

Ce-i cerul de Camille Flammarion C. 1-50

Din romanul unei vieți, de Stefan

Braborescu „ 1-

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și muschii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternicii și vioi, pune în stare pe animal să presteze cele mai mari strapații și fugi, să înțelege după frecare cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la tôte urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu acesta prosperarea porcilor, forte acomodat în contra orbalțului (brâncă); Nr. II este de a să întrebuița la urdinare.

Mijloc în contra Coliceii alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra oprimii udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 40-104